

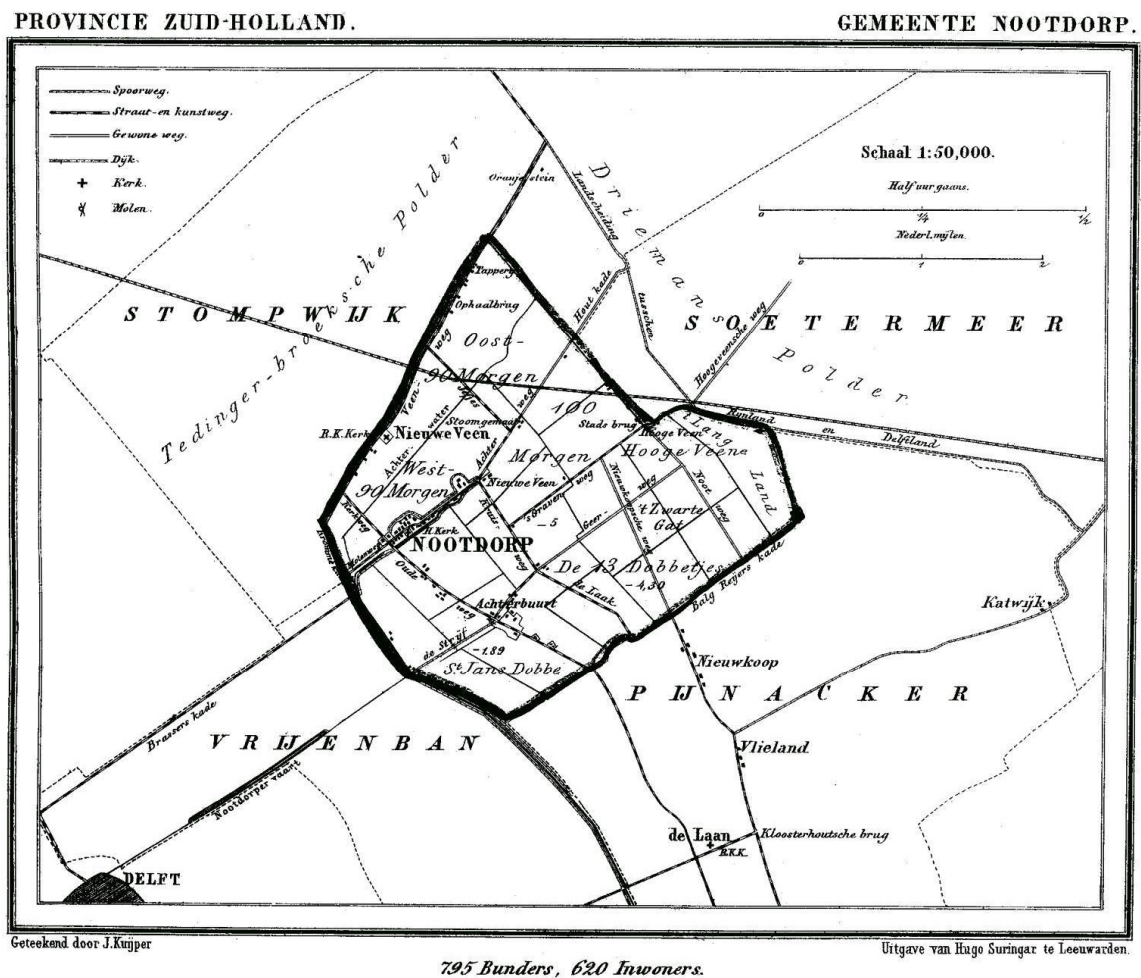
Wandeltocht door de Polder van Nootdorp

*In het kader van het 20-jarig bestaan van de vereniging Noitdorpsche Historiën
in samenwerking met Peter van der Drift*

De lengte van de wandeltocht is circa 12 kilometer. Bij calamiteiten, bel 112.
Deze wandeling is geschikt voor rolstoelgebruikers.

De 'Polder van Nootdorp' wordt begrensd door de Veenweg, de Dwarskade, de Balij Reijerskade tussen Nootdorp en Pijnacker en de landscheidingsdijk tussen Delfland en Rijnland. Zie onderstaand kaartje van 1869 uit de Atlas van Kuiper.

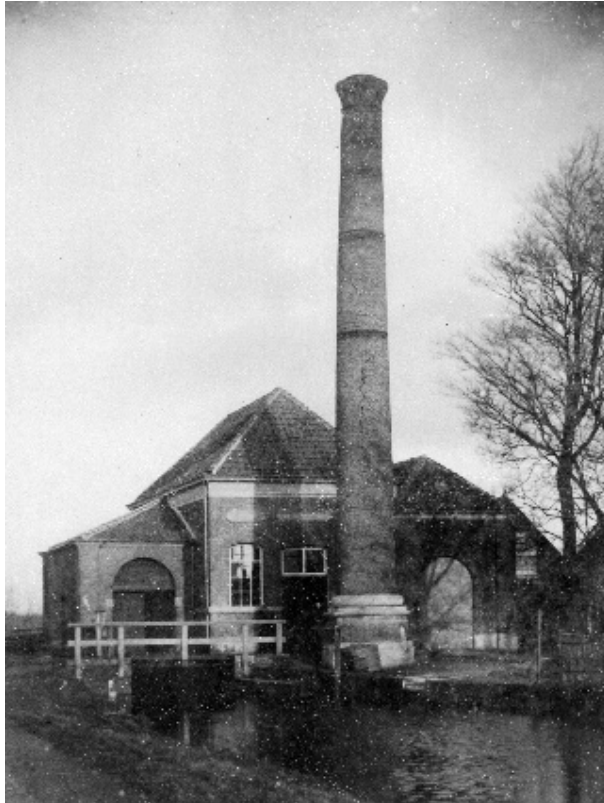

Op het kleine stukje bovenin bij de Houstkade na is het oude Nootdorp uit 1869 vrijwel gelijk aan de Polder van Nootdorp. Vandaag wandelen wij door dit historische gebied waar in de loop der jaren veel veranderd is maar de hoofdlijnen van de wegen nog steeds aanwezig zijn.

Vereniging Noitdorpsche Historiën

info@noitdorpsche-historien.nl - www.noitdorpsche-historien.nl

In de eerste helft van de 19^e eeuw stond een groot gedeelte van de polder onder water als gevolg van de turfwinning. Turf werd gebruikt als brandstof.

Het oude, verdwenen, stoomgemaal aan het einde van het Oosteinde. Foto ca. 1920

Aan het einde van de 19^e eeuw werd de polder drooggemalen door een stoomgemaal aan het Oosteinde. Daarna werd het mogelijk om het land te gebruiken voor land- en tuinbouw.

De laatste decennia is de inrichting van het gebied drastisch veranderend. Veel weiland heeft plaatsgemaakt voor woningbouw (Leidschenveen) en natuur (Dobbepas).

Noitdorpsche Historiën neemt u mee door het landschap anno 2021, met hier en daar sporen uit het verleden.

Het startpunt van de wandeling ligt bij Grand Café 1837, gevestigd in een ruim 300 jaar oude boerderij. Aan de Veenweg vinden we de Sint Bartholomeuskerk, ingewijd in 1871. De Veenweg wordt al vermeld in 1281. Hier zien we veel fraaie gerestaureerde huizen, bijvoorbeeld nummer 57 en nummer 50. Ook

een gerestaureerde, nog werkende, ophaalbrug bij nummer 59. De nieuwbouwwijk Leidschenveen staat in de oude polder en via de Roeleveen, met hoeve Nootgedacht, komen we in de Hoge Veen. Via de historische Balij Reijerskade lopen we naar de Balije Tuin, ons rustpunt in deze wandeling. We vervolgen onze weg door de 13 Dobbetjes, een nieuw wandelgebied rondom de oude Laakweg. Via het Oosteinde gaan we weer richting het oude centrum van Nootdorp. Bij Grand Café 1837 beëindigen we onze wandeling.

We hopen dat u er van heeft genoten.

Vereniging Noitdorpsche Historiën

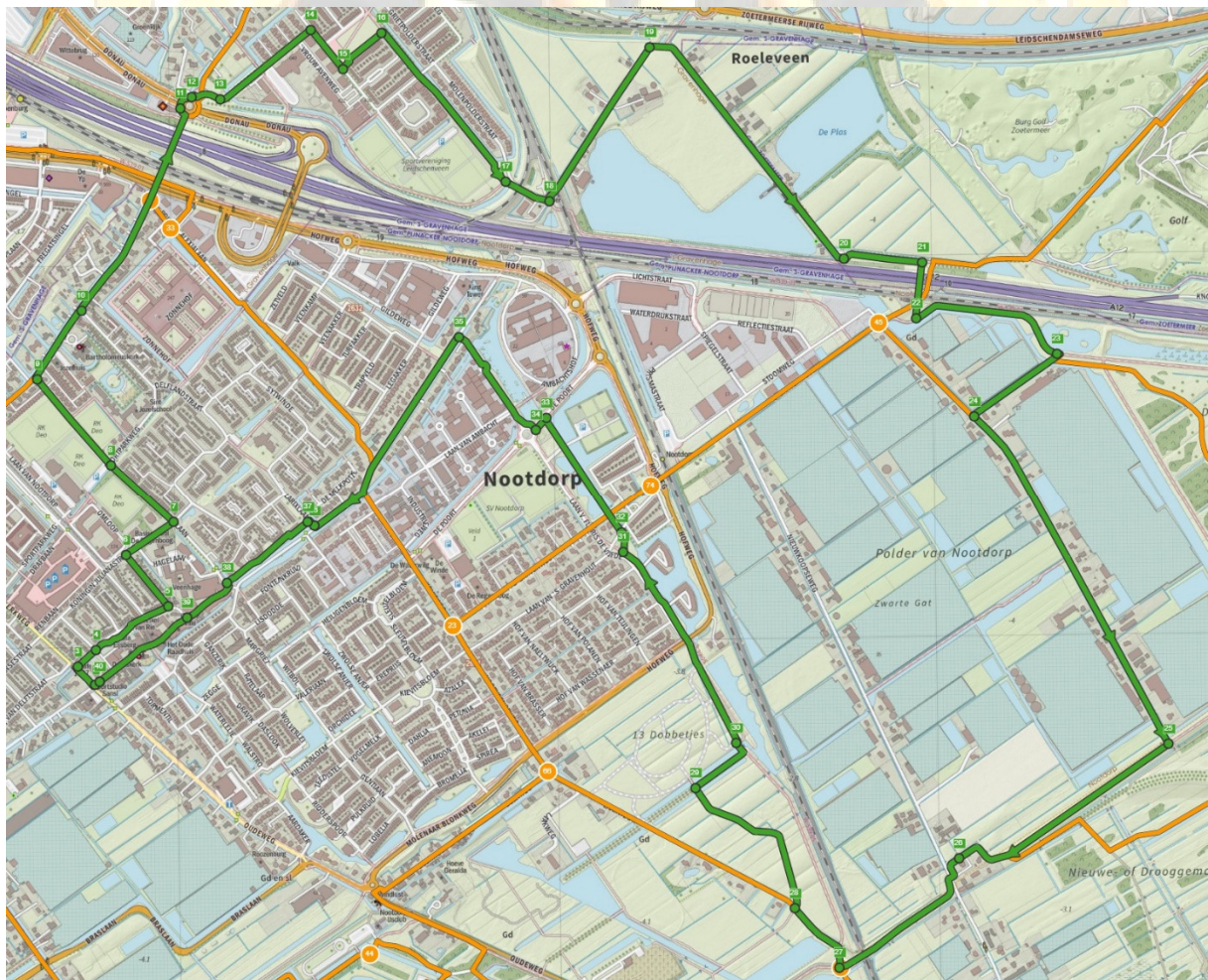
info@noitdorpsche-historien.nl - www.noitdorpsche-historien.nl

Startpunt: Grand Café 1837, Kerkweg 2, 2631 CD Nootdorp		
Richting	Aanwijzing	Afstand
RA	Vanaf het buitenterras uitgang Dorpsstraat	15
RA	Voetpad Kerkweg	65
RA	Wilgenpad	140
RD	Pad door parkje, later voetpad langs Koningin Wilhelminastraat	200
LA	Prins Bernhardstraat	360
RA	Koningin Julianastraat	530
RD	Zebrapad oversteken	670
LA	Zebrapad oversteken, voetpad Meidoornlaan	680
RD	Sportparkweg oversteken, Jan Janssenpad	930
RA	Veenweg, langs de Sint Bartholomeuskerk	1.220
RD	Delflandstraat oversteken, Veenweg blijven volgen	1.400
RD	Tunneltje onder spoorlijn en A12	1.800
LA	Naar Rotonde, richting brandweer	1.950
RD	Zebrapad oversteken aan de linkerkant van de rotonde	2.010
RAH	Veenweg oversteken daarna voetpad volgen (Vrouw Avenweg, er staat pas later een straatnaambordje)	2.100
RA	Vrouw Avenweg verder volgen	2.490
LA	Starnmeerstraat	2.630
RD	Einde Starnmeerstraat trap op, fietspad oversteken, trap af	2.760
	(Alternatief - geschikt voor rolstoel: einde Starnmeerstraat LA voetpad, daarna RA grijs betonpad, fietspad oversteken en direct RA asfaltpaadje langs water volgen (Kerkpolderpad))	
RA	Grijs asfaltpad langs water (Kerkpolderpad)	2.770
RD	Vrouw Avenweg oversteken	2.940
RD	Einde voetpad stukje over grasveld lopen, verderop over rood fietspad, onder spoorviaduct (2003 ProRail)	3.290
LA	Randstadrail viaduct onderdoor, Roeleveenseweg	3.440
RA	Roeleveenseweg, langs hoeve Nooitgedacht	3.940
LA	Fietspad langs A12 (Nootdorpsepad)	4.700
RA	Tunnel onder A12 en spoorlijn ('s-Gravenweg)	4.900
LA	Fietspad richting Balijbos	5.040
RA	In bocht naar links rechtsaf over grasveld lopen richting houten bruggetje	5.460

Richting	Aanwijzing	Afstand
	(Alternatief - geschikt voor rolstoel: fietspad verder volgen en na 100 meter RA richting Dobbeplass / Delftse Hout (Reijerspad). Aan het einde RA richting Dobbeplass / Delftse Hout (Balijpad). Na ongeveer 300 meter bent u weer op de wandelroute.)	
RD	Over houten bruggetje en smal paadje tot einde van het paadje	
LA	Langelandseweg (geen naambordje zichtbaar)	5.730
RD	Brug over	6.650
RA	Fietspad	6.730
Rustpunt de Balije Tuin, Nieuwkoopseweg 59		
RD	Nieuwkoopseweg oversteken LET OP (Balijpad)	7.420
RD	Tunneltje Randstadrail	7.800
RA	Spoorpad	7.890
LA	Laakweg	7.950
	(Alternatief - geschikt voor rolstoel: in plaats van LA Laakweg Spoorpad verder volgen, u komt vanzelf weer op de route, Laan van Floris de Vijfde)	
RA	Schelpenpad	8.100
RD	Fietspad oversteken en bruggetje over	8.580
RA	Na bruggetje het 2e pad rechtsaf nemen	8.640
RA	Aan het einde van het slingerpaadje rechtsaf	8.870
LA	Aan het einde van het pad linksaf	8.990
LA	Aan het einde van het pad links af verder volgen tot voorbij het tunneltje onder de Hofweg	9.080
LA	Na het tunneltje onder de Hofweg het fietspad nemen en direct RA voetpad (Laan van Floris de Vijfde)	9.180
RD	Voetpad Laan van Floris de Vijfde	9.480
RA	Na ongeveer 300 meter, net vòòr het Hof van Leiden, de Laan van Floris de Vijfde oversteken en het grijze tegelpad LA volgen. Na 100 meter RA fietspad oversteken en voetpad verder volgen	
RD	Twee maal klinkerweg oversteken	9.650
RD	Toegangsweg NTC oversteken	9.860
LA	Voetpad	9.950
RA	Zebepad oversteken bij rotonde en RAH (Wagenmaker)	10.000
RD	Na 100 meter links het voetpad langs de Wagenmaker volgen	10.100
RD	Over houten fietsbrug	10.260

Richting	Aanwijzing	Afstand
LA	Over brede brug linksaf (Oosteinde)	10.300
RD	Voetpad Oosteinde	10.720
RD	Zebepad oversteken	10.950
RA	Larixlaan	10.960
LA	Voetpad Olmendreef	10.980
RD	Bruggetje over	11.260
RD	Meidoornlaan oversteken	11.270
RD	Dorpsstraat	11.700

Eindpunt: Grand Café 1837, Kerkweg 2, 2631 CD Nootdorp

Vereniging Noitdorpsche Historiën

info@noitdorpsche-historien.nl - www.noitdorpsche-historien.nl

Twee gemalen malen de Polder van Nootdorp droog

Het belangrijkste gemaal dat zorgde voor de droogmaking van de Polder van Nootdorp stond

Het gemaal bij de Tweemolentjeskade

in Delft bij de Tweemolentjeskade.

Het water ging via nieuwe watergangen in de polders en via duikers onder de oude veenkades door.

Een ander gemaal stond aan het Oosteinde (vroeger

Achterweg), zie de foto op bladzijde 2. Het gemaal aan het

Oosteinde werd ook wel het Watermachiën genoemd. Het

werd sinds 1880 bediend door machinist Jan (H.P.) Wiegel. In de

tweede helft van de jaren twintig

werd dit gemaal gesloopt. Er kwam een elektrisch aangedreven gemaal. Dit gemaal is nu verbouwd tot woonhuis. Het was bedoeld als aanvulling voor het gemaal bij Delft. De afwatering van dat uitgedroogde water bij het Oosteinde gebeurde toen via de huidige aanvoerwateringen achter de Dorpsstraat, bij de Molenweg en langs de Dwarskade. Omdat de oude watergangen hoger lagen dan de nieuwe, die in de kuilen werden aangebracht, werden op verschillende punten nieuwe waterdoorgangen aangelegd onder de oude. Op diverse punten in het dorp kan men deze – voor niet Hollanders curieuze – waterkruispunten aantreffen.

Voor meer informatie:

De website van Noitdorpsche Historiën: www.noitdorpsche-historien.nl

Nootdorps Verleden - 5000 jaar geschiedenis

Noud Janssen – ISBN 9789082851229

De geschiedenis van Nootdorp vanaf de eerste bewoning tot heden.

Leidschenveen: veroverd op de zee – van veen tot woonwijk.

Astrid Abbing en Ron Labordus – ISBN 978-90-8808-002-9

De geschiedenis van de Haagse Vinexwijk Leidschenveen in vogelvlucht vanaf de Romeinse tijd tot heden.

Vereniging Noitdorpsche Historiën

info@noitdorpsche-historien.nl - www.noitdorpsche-historien.nl